

▶ 11 Novembre, 2022

PATRIMONI CULTURAL

El centre acadèmic custodia el dipòsit més gran de la pinacoteca madrilenya a Catalunya, 56 obres accessibles per al públic que ara la institució recull en un nou catàleg raonat

La UB custodia un minimuseu del Prado al seu Edifici Històric

Manu Mitru

L'escala noble de l'Edifici Històric de la UB, amb obres de Luca Giordano i Pedro de Calabria Escudero.

NATÀLIA FARRÉ
 Barcelona

L'Edifici Històric de la **Universitat de Barcelona** va posar la primera pedra el 1871 en el que ara és plaça homònima, i en temps rècord, el 1872, va obrir les portes. Les pedres estaven tan ben posades com buides, així que, a més d'encarregar programes decoratius específics com el del paranimf i la galeria de retrats, per decorar-les es va decidir demanar obres d'art al Museu del Prado. El 1877 hi va haver acord

entre el rector, Julián Casaña, i el director de la pinacoteca, el català Francesc Sans Cabot. Així que entre aquell any i 1893 van arribar 56 teles amb la fórmula de dipòsit permanent, el més gran del Prado a Catalunya. El nombre de peces prestades continua sent actualment el mateix que llavors, tot i que no totes són les mateixes que hi van arribar fa gairebé un segle i mig. Hi ha hagut permutes; la més recent, fa dues dècades, quan el Prado va reclamar *La forja de Vulcà*, atribuïda a Leandro Bassano. Els estudis van demostrar que era del

patriarca de la saga, Jacopo, així que la tela es va quedar a Madrid després de la mostra i se'n va enviar a canvi una altra amb la mateixa temàtica, també atribuïda a Bassano, però ara s'ha descobert que va sortir del pinzell del seu

El 1877 hi va haver un acord entre el rector Casaña i el director del museu, Francesc Sans

germà Francesco. El gir atributiu sorgeix de l'estudi de la col·lecció que plasma el nou catàleg publicat per la UB: *Les pintures de la Universitat de Barcelona. El dipòsit del Museu del Prado*, coordinat pels historiadors Sílvia Canalda i Ramon Dilla i en el qual han participat una trentena d'especialistes.

El volum és una mostra de l'esforç de la UB per potenciar el seu patrimoni i posar-lo a l'abast del ciutadà l'any en què l'Edifici Històric compleix el seu 150è aniversari. S'ha de dir que la majoria de pintures estan a la vista de to-

thom, com les que decoren l'escala noble i la biblioteca, que no tenen problemes d'accés. La resta, que estan en àrees més privades, com la Sala de Junttes, l'Aula Magna i els despatxos, es mostren en nombroses ocasions:

L'avorrit segle XIX

«Les peces no s'han estudiat de manera cronològica, ni per escoler ni autors, sinó temàticament, com la perspectiva de gènere, que fer amb el patrimoni religiós o la revalorització de la pintura del segle XIX», afirmen els dos coordinadors. Hi ha exemples de totes les temàtiques. No en va, la meitat del dipòsit és de pintura barroca i l'altra meitat és del segle XIX, una etapa considerada bastant avorrida, una atribució que ara, amb la perspectiva dels anys,

Una trentena d'especialistes han elaborat ara una nova guia sobre la col·lecció

es qüestiona. Allà hi ha la peça més tardana del dipòsit: *Doña María Pacheco de Padilla després de Villalar*, pintada el 1881 per Vicent Borràs, era un estil de pintura menyspreada, considerada massa teatralitzada, però ara no es discuteix ni la seva «qualitat pictòrica» ni «la intencionalitat política, més fàcil llegir des del present», afirmen Canalda i Dilla.

Això de la perspectiva de gènere dona molt joc, com la incongruència que la *Immaculada Concepció* d'Alonso del Arco presideixi el paranimf i sigui una de les teles amb més visibilitat: «La Immaculada Concepció era la patrona de les universitats europees, unes institucions a les quals la dona no tenia accés», expliquen. Però cap d'aquestes peces és la joia de la col·lecció. El ceptre de l'obra més demanada per a exposicions és *Crist sobre la pedra freda*, d'Eugenio Cajés. I l'autor de més renom del dipòsit correspon a Luca Giordano, pintor de la cort de Carles II, que és qui més teles exhibeix a la UB. ■